اخبار کوتاه

مدیرعامل توانیر: محدودیتی برای برق صنایع در نظر گرفته نشده است

مدیرعامل توانیر گفت: هنوز هیچ برنامه‌ای برای محدودیت شهرک‌های صنعتی اعلام نکردیم و به طور کامل شهرک‌های صنعتی و صنایع متوسط در حال مصرف برق هستند.

به گزارش پیام آشنا به نقل از مهر، مصطفی رجبی مشهدی مدیرعامل توانیر در رابطه با اینکه با توجه به پیش بینی زمانبندی برای اعمال خاموشی، آیا صنایع دچار محدودیت شده اند. گفت: در خصوص تأمین برق صنایع همانطور که میدانید صنایع کوچک بیش از ۹۲ درصد به لحاظ تعدادی هستند و در حال حاضر هیچ محدودیتی ندارند.

وی ادامه داد: هنوز هیچ برنامه‌ای برای محدودیت شهرک‌های صنعتی اعلام نکردیم و به طور کامل شهرک‌های صنعتی و صنایع متوسط در حال مصرف برق هستند.

مدیرعامل توانیر خاطر نشان کرد: صنایع انرژی بر مطابق ماده ۴ قانون مانع زدایی از توسعه صنعت برق، مکلف بودند نسبت به احداث نیروگاه اقدام می کنند در صورتی که کمبود داشته باشیم در برنامه‌های مدیریت مصرف مشارکت می کنند.

وی اضافه کرد: در حال حاضر سهم قابل توجهی میزان انرژی مورد نیاز این صنایع در حال تأمین است و در ساعت بار حداقل می‌توانند بیش از قدرت قراردادی و بر اساس مجوز وزارت نیرو برق استفاده کنند و جریمه‌ای هم برای آنها در نظر گرفته نشده ولی انتظار داریم صنایعی که نیروگاه دارند حتماً نیروگاهشان در مدار تولید قرار دهند و در ساعات اوج مصرف هم با دیسپچینگ ملی همکاری لازم را داشته باشند.

ثبت نرخ بیکاری ۷.۸ درصدی در زمستان ۱۴۰۳

بر اساس نتایج طرح آمارگیری نیروی کار زمستان ۱۴۰۳ و بررسی نرخ بیکاری افراد ۱۵ ساله و بیشتر، ۷.۸ درصد از جمعیت فعال (شاغل و بیکار)، بیکار بوده‌اند که نسبت به فصل مشابه در سال قبل (زمستان ۱۴۰۲)، هشت‌دهم درصد کاهش یافته است.

به گزارش پیام آشنا، در زمستان گذشته به میزان ۴۰۱ درصد جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر از نظر اقتصادی فعال بوده‌اند، یعنی در گروه شاغلان یا بیکاران قرار گرفته‌اند. بررسی تغییرات نرخ مشارکت اقتصادی حاکی از آن است که این نرخ نسبت به فصل مشابه در سال قبل (زمستان ۱۴۰۲)، هفت دهم کاهش یافته است.

جمعیت شاغلین ۱۵ ساله و بیشتر در این فصل ۲۴ میلیون و ۲۹۵ هزار نفر بوده که نسبت به فصل مشابه سال قبل تقریباً ۱۰۲ هزار نفر افزایش داشته است. همچنین جمعیت غیرفعال از نظر اقتصادی (اعم از افراد محصل، خانه‌دار، دارای درآمد بدون کار مانند بازنشستگان و...) ۳۹ میلیون و ۲۸۷ هزار نفر بوده که نسبت به فصل مشابه سال قبل تقریباً ۹۱۳ هزار نفر افزایش داشته است.

بررسی اشتغال در بخش‌های عمده اقتصادی نشان می‌دهد که در زمستان ۱۴۰۳، بخش خدمات با ۵۲.۷ درصد بیشترین سهم اشتغال را به خود اختصاص داده است. در مراتب بعدی بخش‌های صنعت با ۳۵ درصد و کشاورزی با ۱۲.۷ درصد قرار دارند.

نرخ بیکاری جوانان ۱۵ تا ۲۴ ساله حاکی از آن است که ۲۱.۰ درصد از فعالان این گروه سنی در زمستان ۱۴۰۳ بیکار بوده‌اند. بررسی تغییرات فصلی نرخ بیکاری این افراد نشان می‌دهد، این نرخ نسبت به فصل مشابه در سال قبل (زمستان ۱۴۰۲) ۱۵ درصد کاهش یافته است. بررسی نرخ بیکاری گروه سنی ۱۸ تا ۳۵ ساله نیز نشان می‌دهد که در زمستان ۱۴۰۳، ۱۴.۸ درصد از جمعیت فعال این گروه سنی بیکار بوده‌اند. این در حالی است که تغییرات فصلی نرخ بیکاری این افراد نشان می‌دهد این نرخ نسبت به زمستان ۱۴۰۲، به میزان ۰.۹ درصد کاهش یافته است. بررسی سهم جمعیت دارای اشتغال ناقص جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر نشان می‌دهد که در زمستان ۱۴۰۳، ۷.۷ درصد جمعیت شاغل، به دلایل اقتصادی (فصل غیرکاری، رکود کاری، پیدا نکردن کار یا ساعت بیش‌تر و...) کمتر از ۴۴ ساعت در هفته کار کرده و آماده برای انجام کار اضافی بوده‌اند. این در حالی است که ۳۷.۵ درصد از شاغلین ۱۵ ساله و بیش‌تر، بیش از ۴۹ ساعت در هفته کار کرده‌اند برای مشاهده اطلاعات تکمیلی به فایل پیوست مراجعه کنید.

قطع برق کارخانه‌های سیمان آغاز شد؛ هشدار نسبت به افزایش قیمت

دبیر انجمن سیمان گفت: از ۱۶ فروردین ماه محدودیت برق صنایع آغاز شده و به تشدید نگرانی‌ها درباره بروش مشکل و تنش قیمتی در فصل گرم سال دامن زده است.

به گزارش پیام آشنا به نقل از مهر، اکبر الوندیان دبیر انجمن صنفی سیمان درباره قطعی برق صنعت سیمان، اظهار کرد: از ۲۵ اسفند محدودیت سوخت صنایع برطرف شد و مثل هر سال برنامه ریزی کرده بودیم که قبل از ورود به محدودیت‌های برقی مربوط به نیمه اول سال که از اواسط خرداد ماه شروع می‌شد. -در این فاصله- بیشترین تولید و ذخیره را به خصوص در کلینکر داشته باشیم.

وی افزود: پارسال این کار را کرده بودیم و در اردیبهشت ماه ۷۶ میلیون تن تولید کرده بودیم. بنابراین این فاصله زمانی از اواخر اسفند تا اواسط خرداد فرصت طلایی برای ما است که ذخایر کلینکر را افزایش دهیم تا از متوقف شدن کوره‌های صنعت جلوگیری کنیم و عرضه به بازار تداوم یابد تا بازار دچار تنش قیمتی نشود.

الوندیان ادامه داد: متأسفانه امسال از ۱۶ فروردین محدودیت برق صنایع آغاز شده و این محدودیت در اکثر استان‌ها گسترش یافت و برق متعلقه‌ای استان‌ها این محدودیت را ابلاغ کرده اند. بنابراین نگرانی‌ها تشدید شده که در فصل گرما با مشکل مواجه شویم.

وی اضافه کرد: در فصل سرد بابت سوخت و برق ذخایر کلینکر به خصوص در متعلق پرمصرف کاهش یافت و قرار بود از اسفند تا خرداد با تولید حداکثری کمبودها را جبران کنیم.

دبیر انجمن صنفی سیمان تأکید کرد: در کارخانجات سیمان ۶۵ درصد دیماند برق مصرفی کارخانه در کوره‌ها و تبدیل مواد به کلینکر استفاده می‌شود و باید در این کوره‌ها برق مصرفی پیوسته استفاده شود و نباید بیشتر از ۴ ساعت محدودیت برقی لحاظ کرد اما با ابلاغیه جدید، محدودیت برق صنایع سیمان از صبح تا غروب است و این به معنی کاهش تدریجی خوراک کوره و نهایتاً خاموش کردن کوره‌هاست. دبیر انجمن صنفی سیمان تأکید کرد: قطعی برق نه تنها تولید را متاثر می کند بلکه به تجهیزات کارخانه‌ها نیز آسیب می‌زند زیرا تولید یک خط پیوسته است و وقتی این روند مختل می‌شود تمام فرایند تولید به مشکل می‌خورد و قادر نیستیم ذخایر را تأمین کنیم و به جای اینکه تابستان به مشکل بخوریم از همین اول سال دچار مشکل شده ایم.

پیام آشناسیاست‌های جدید بانک مرکزی را بررسی می کند

تثبیت نرخ ارز و کنترل تورم؛ اهداف بانک مرکزی در سال جدید

اختصاصی پیام آشنا - در سال جاری، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در راستای دستیابی به ثبات اقتصادی، سیاست‌های جدیدی را در دستور کار قرار داده است که در این گزارش به بررسی و تحلیل این سیاست‌ها پرداخته می‌شود. رئیس کل بانک مرکزی، محمدرضا فرزین، در سخنان اخیر خود بر تثبیت نرخ ارز، کاهش نرخ تورم، کنترل رشد نقدینگی، و تقویت سرمایه نظام بانکی به عنوان اهداف اصلی بانک مرکزی تأکید کرده است. این سیاست‌ها نه تنها برای مقابله با چالش‌های اقتصادی داخلی ضروری است، بلکه به نظر می‌رسد می‌تواند در واکنش به تحریم‌های بین‌المللی و تقویت اقتدار مالی کشور مؤثر باشد.

تثبیت نرخ ارز و کنترل تورم

یکی از مهم‌ترین اولویت‌های بانک مرکزی در سال ۱۴۰۴، تثبیت نرخ ارز در بازار تجاری در یک کانال مشخص است. رئیس کل بانک مرکزی تأکید کرده که نرخ ارز بازار تجاری به عنوان نرخ رسمی کشور در نظر گرفته خواهد شد. هدف این اقدام، حفظ ثبات در بازار ارز و جلوگیری از نوسانات شدید ارزی است که می‌تواند بر تورم و قیمت کالاهای اساسی تأثیر منفی بگذارد. همچنین، بانک مرکزی اعلام کرده است که همانند سال گذشته، تأمین ارز کالاهای اساسی با نرخ ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان ادامه خواهد یافت تا نیازهای معیشتی مردم تأمین شود.

در کنار این، هدف اصلی بانک مرکزی کاهش نرخ تورم است. طبق گفته‌های فرزین، تلاش‌ها بر آن است که نرخ تورم در سال جاری کنترل شده و حتی به سطح مطلوب نزدیک شود. این امر به طور مستقیم از طریق سیاست‌های ارزی و پولی قابل تحقق خواهد بود.

سیاست‌های پولی و مدیریت نقدینگی

یکی دیگر از اقدامات اصلی بانک مرکزی در سال جاری، حفظ نرخ رشد نقدینگی در حدود ۲۵ درصد است. فرزین تصریح کرده که بانک مرکزی در دو سال گذشته موفق به بازگرداندن رشد نقدینگی به کانال بلندمدت ۲۵ درصد شده است و در سال جاری نیز قصد دارد این روند را ادامه دهد. این اقدام به منظور جلوگیری از رشد بی‌رویه نقدینگی و کنترل آثار تورمی آن انجام می‌شود. همچنین نرخ رشد پایه پولی در سال ۱۴۰۳ به ۲۲ درصد رسید که عملکرد مثبتی در این راستا ارزیابی شده است.

تقویت نظام بانکی و افزایش سرمایه

در راستای اصلاح نظام بانکی، یکی دیگر از برنامه‌های کلیدی بانک مرکزی در سال جاری، افزایش سرمایه نظام بانکی به ۱۰۰۰ همت است. رئیس کل بانک مرکزی به این نکته اشاره کرده که این اقدام موجب تقویت توان تأمین مالی بانک‌ها و بهبود ترازنامه آن‌ها خواهد شد. در همین راستا، راه‌اندازی شرکت مدیریت دارایی‌ها با هدف کاهش اضافه برداشت‌ها از بانک مرکزی و کاهش نارائزی بانک‌ها نیز در دستور کار قرار دارد.

برنامه‌های نوین تأمین مالی برای بخش واقعی اقتصاد

فرزین همچنین بر لزوم هدایت منابع بانکی به سمت تأمین مالی بنگاه‌های تولیدی تأکید کرده است. به گفته وی، سیاست‌های پولی در سال‌های گذشته نتوانسته‌اند به درستی به بخش واقعی اقتصاد و تأمین مالی آن پاسخ دهند. در این راستا، بانک مرکزی در سال جاری از برنامه جدیدی برای تأمین مالی بنگاه‌های تولیدی رونمایی خواهد کرد که به شیوه‌ای نوین و با استفاده از تسهیلات اعتباری چرخان و بازپرداخت سریع، به تأمین سرمایه در گردش این بنگاه‌ها کمک خواهد کرد.

مقابله با تحریم‌ها و تقویت ارزهای خارجی

در بخش دیگری از سخنان رئیس کل بانک مرکزی، تأکید بر ضرورت مقابله با تحریم‌ها و تقویت ارزهای خارجی برای مقابله با تهدیدات مالی بین‌المللی مطرح شد. فرزین با اشاره به اینکه دشمنان همواره تلاش کرده‌اند تا نظام مالی ایران را از سیستم مالی جهانی جدا کنند، گفت که تقویت تأمین مالی ارزی و انتقال ارزها در مسیر تجارت بین‌المللی برای مقابله با تحریم‌ها از اولویت‌های بانک مرکزی است.

تحولات اخیر در بازار ارز و طلا

با توجه به برنامه‌های بانک مرکزی، بازار ارز و طلا در روزهای اخیر شاهد نوساناتی بوده است. در روز ۱۹ فروردین، بازار ارز تجاری نرخ‌های متنوعی را برای اسکناس و حواله ارزهای مختلف اعلام کرد که نشان‌دهنده کاهش نرخ ارز در مقایسه با روزهای گذشته بود. این کاهش‌ها به ویژه در اسکناس دلار و یورو قابل توجه بوده و می‌تواند به تثبیت بازار ارز و کاهش فشارهای تورمی در کوتاه‌مدت کمک کند.

در بازار طلا نیز پس از سخنان وزیر امور خارجه ایران در خصوص مذاکرات با آمریکا، قیمت طلا و سکه روند نزولی به خود گرفت. این نوسانات نشان‌دهنده تأثیر اخبار سیاسی و اقتصادی بر بازارهای مالی است و نیاز به برنامه‌ریزی دقیق برای مدیریت این نوسانات را برجسته می‌کند.

برنامه‌های اعلام شده از سوی بانک مرکزی در سال ۱۴۰۴ به نظر می‌رسد که در جهت تثبیت اقتصاد کشور و مقابله با چالش‌های موجود، از جمله تحریم‌ها و نوسانات ارزی، حرکت خواهد کرد. اگر این سیاست‌ها به درستی اجرایی شوند، می‌توانند در کاهش تورم، کنترل نرخ ارز و بهبود وضعیت نظام بانکی مؤثر باشند. اما در عین حال، موفقیت این برنامه‌ها وابسته به شرایط جهانی، تعاملات سیاسی و اقتصادی، و توان بانک مرکزی در مدیریت بحران‌های احتمالی خواهد بود.

کاهش تدریجی قیمت سیب‌زمینی در بازار؛ ورود محموله‌های جدید از جنوب

رئیس اتحادیه فروشندگان میوه و سبزی از کاهش قیمت سیب‌زمینی در بازار خبر داد و علت آن را ورود تدریجی سیب‌زمینی جنوب و باقی‌مانده محصول سال گذشته عنوان کرد که با افزایش عرضه، روند کاهشی قیمت ادامه خواهد داشت.

به گزارش پیام آشنا، با وجود وعده‌های وزارت جهاد کشاورزی مبنی بر کاهش قیمت سیب‌زمینی تا پایان سال گذشته، این محصول همچنان با نرخ بالا در بازار عرضه می‌شود و حتی در برخی از میادین میوه و ترهبار یافت نمی‌شود. گرانی این محصول استراتژیک، نگرانی‌هایی را در میان مصرف‌کنندگان و کارشناسان اقتصادی ایجاد کرده است. اما قضیه از آنجایی شروع شد که در هفته‌های پایانی سال گذشته، قیمت سیب‌زمینی به شکل بی‌سابقه‌ای افزایش یافت، به‌طوری که در برخی مناطق کشور نرخ آن از مرز ۳۰ هزار تومان عبور کرد و به کیلویی ۸۰ هزار تومان نیز رسید. وزارت جهاد کشاورزی در واکنش به این مسئله اعلام کرد که با ورود محصولات جدید و افزایش عرضه، قیمت‌ها تا عید کاهش خواهد یافت. اما اکنون در فروردین‌ماه، نه‌تنها کاهش قیمتی مشاهده نمی‌شود، بلکه در برخی نقاط، کمیابی این محصول نیز گزارش شده است.

در همان بازه زمانی از جمله دلایل مطرح شده برای کمبود این محصول توسط کارشناسان، کاهش سطح زیرکشت به دلیل هزینه‌های بالای تولید و عدم حمایت کافی از کشاورزان بود. همچنین از جمله نظرات مطرح شده دیگر این است که در آن بازه زمانی صادرات کنترل نشد و در کنار این موضوع احتکار نیز اتفاق افتاد که مجموع این قضایا در کنار یکدیگر منجر به کاهش عرضه داخلی و در نتیجه افزایش قیمت شد. با وجود اینکه مهم‌ترین موضوع مطرح شده مسئله احتکار و صادرات بود اما در این میان افزایش هزینه‌های حمل و نقل و هزینه انبارداری برای نگهداری محصولات نیز بی تاثیر نبود.

هفته پایانی بهمن‌ماه و اوایل اسفندماه بود که اطلاعیه ممنوعیت صادرات سیب زمینی صادر شد و اکبر فتحی - معاون امور اقتصادی و برنامه ریزی وزارت جهاد کشاورزی -به آیسنا گفت که در چنین شرایط هنگامی که سیب‌زمینی‌های جنوب وارد بازار شود این محصول در بازار تامین می‌شود و قیمت آن نیز بهبود می‌یابد. اما در اواخر اسفندماه همچنان بازار سیب زمینی کساد بود و در بسیاری از مغازه‌ها و میادین یافت نمی‌شد و در مغازه‌های خرده فروشی نیز قیمت آن بالا بود.

حالا اما با وجود وعده‌های وزارت جهاد کشاورزی برای تامین و کاهش قیمت این محصول همچنان کمبود آن وجود دارد و بر اساس مشاهدات میدانی خبرنگار ایسنا، برخی میادین میوه و تره بار سیب زمینی ندارند. برخی هم که دارند به نرخ مصوب ۲۹ هزار و ۵۰۰ تومان است اما میزان بسیار کم است اما در خرده‌فروشی‌ها هم که این محصول عرضه می‌شود قیمت بالایی دارد و از ۵۰ تا ۸۰ هزار تومان به فروش می‌رسد. برخی شهروندان از کاهش قدرت خرید خود و سختی تأمین محصولات اساسی مانند سیب‌زمینی گلایه دارند. یکی از خریداران در بازار ترهبار گفت: «چند بار برای خرید سیب‌زمینی مراجعه کردم، اما موجود نبود. وقتی هم که در مغازه‌ها پیدا می‌شود، قیمت‌ها سرسام‌آور است.» همچنین برخی فروشندگان نیز از کمبود عرضه گلایه داشته و می‌گویند که حتی در صورت تأمین، مجبور به فروش با قیمت بالا هستند.

اسدالله کارگر- رئیس اتحادیه فروشندگان میوه و سبزی - در گفت‌وگو با ایسنا درباره قیمت سیب‌زمینی اظهار کرد: با ورود سیب‌زمینی جنوب به بازار و همچنین عرضه سیب‌زمینی باقی‌مانده از سال گذشته، انتظار داریم کاهش قیمت اتفاق بیفتد. در حال حاضر، محصول جنوب به بندر رسیده و هنوز به‌طور کامل وارد بازار نشده است، اما با افزایش عرضه، قیمت‌ها متعادل‌تر خواهد شد.

وی افزود: اصطلاحاً سیب‌زمینی جنوب در مرحله نیوراله است، اما زمانی که این محصول به مقدار انبوه برسد، فروشندگان مجبور به عرضه خواهند شد. اگر بیش از یک تا یکونیم ماه بگذرد، سیب‌زمینی سال گذشته ارزش خود را از دست می‌دهد و این موضوع نیز بر کاهش قیمت تأثیر می‌گذارد.

کارگر در ادامه گفت: در حال حاضر قیمت سیب‌زمینی جدید که قبلاً به ۶۰ تا ۷۰ هزار تومان هم رسیده بود، کاهش یافته و میانگین آن به ۳۵ تا ۴۲ هزار تومان رسیده است. سیب‌زمینی سال گذشته نیز در بازه ۲۵ تا ۳۵ هزار تومان عرضه می‌شد. البته ممکن است در برخی نقاط نوسان قیمتی وجود داشته باشد.

رئیس اتحادیه فروشندگان میوه و سبزی در پاسخ به اظهاراتی مبنی بر نبود سیب‌زمینی در برخی میادین و مغازه‌ها توضیح داد: در میادین میوه و ترهبار، عرضه محصول منوط به رسیدن به یک قیمت حداقلی است. برخی فروشندگان، به دلیل تضمین نداشتن سود، ممکن است از فروش امتناع کنند. اما در مغازه‌های محلی، فروشنده موظف است به هر شکل ممکن محصول را تأمین کند و این موضوع باعث تفاوت در نحوه عرضه و قیمت‌گذاری می‌شود.

بازار بورس با اهرم اخبار سیاسی صعودی شد

بازار بورس روز سه‌شنبه رکورد جدیدی ثبت کرد که عمدتاً تحت تأثیر اخبار سیاسی قرار گرفت. این تحولات باعث شد تا پول‌های حقیقی از صندوق‌ها خارج شوند و به سمت سهام حرکت کنند.

به گزارش پیام آشنا، شاخص کل بورس تهران در پایان معاملات روز سه‌شنبه ۱۹ فروردین با ۵۹ هزار و ۲۴۱ واحد رشد به تراز ۲ میلیون و ۸۰۶ هزار واحد رسید. همچنین شاخص هم‌وزن ۱۳ هزار و ۱۵۱ واحد افزایش پیدا کرد و به تراز ۸۱۸ هزار واحد دست یافت.

در این روز، حدود ۲۷۰ هزار معامله ثبت شد و ارزش بازار به ۸.۹ هزار همت رسید. ارزش معاملات روز یادشده ۸۲.۵ همت بود و ارزش معاملات خرد بیش از ۴ همت ثبت شد در مجموع، ۱۲۴۲ میلیارد تومان پول حقیقی وارد بازار شد که سهم صندوق‌های سهامی ۱۲۵۵ میلیارد تومان بود، در حالی که حدود ۲ هزار میلیارد تومان پول حقیقی از صندوق‌های درآمد ثابت خارج شد. همچنین صندوق‌های طلا نیز شاهد خروج ۳۵۱ میلیارد تومان پول حقیقی بودند.

به نظر می‌رسد این حجم بالای خروج نقدینگی از صندوق‌های درآمد ثابت و صندوق‌های طلا و سکه و حرکت آن به سمت بازار سهام، به‌دلیل تحولات سیاسی و بین‌المللی اخیر باشد. چرا که وزیر امور خارجه شب گذشته در پیامی در شبکه اجتماعی «ایکس» اعلام کرد که از شنبه مذاکرات غیرمستقیم با آمریکا در عمان آغاز خواهد شد. این تحولات باعث کاهش قیمت یک میلیون تومانی هر گرم طلا در بازار تهران و افزایش شدید خروج پول‌های خرد و سرمایه‌گذاران حقیقی از صندوق‌های طلا و درآمد ثابت شده است.

بیشترین ورود پول حقیقی به سهام نمادهای گروه بانکی در معاملات روز سه‌شنبه رخ داد. نمادهای وبملت با ۲۶۴ میلیارد تومان، وتجارت با ۱۴۴ میلیارد تومان و وپاسار با ۸۷ میلیارد تومان عمده‌ترین میزبانان سهامداران خرد از پول‌های حقیقی خارج‌شده از صندوق‌های طلا و درآمد ثابت به سمت بازار سهام بودند.

تامین هزینه شیر خشک و مکمل‌های غذایی،
برای کودکان معلول ذهنی موسسه خیریه کهریزک
مشارکت از طریق کد دستوری:
*۷۸۰*۶۵#
*۷۳۷*۷۰۰#
برنامه خیر آنلاین

یادداشت

چشم انداز پرسنگلاخ ۱۴۰۴

در سال ۱۴۰۳، اقتصاد ایران شاهد تحولات سیاسی غیرمنتظره‌ای بود که به‌طور مستقیم و غیرمستقیم فضای کلی اقتصاد کشور را دستخوش تغییرات اساسی کرد. تغییر سکاندار قوه مجریه، که به‌تبع آن سیاست‌های دولت به‌ویژه در حوزه اقتصاد را تحت تاثیر قرار داد، یکی از نقاط عطف این سال بود. این تغییر نه‌تنها مسیر تصمیم‌گیری‌های کلان اقتصادی را دگرگون کرد، بلکه با توجه به بی‌ثباتی حاکم بر منطقه، فعالان اقتصادی را در موقعیتی شکننده قرار داد. این بی‌ثباتی‌ها، که گاه‌ریشه در تنش‌های ژئوپلیتیکی منطقه‌ای داشت، برای مدت طولانی آرامش و اطمینان خاطر را از فعالان بازار و سرمایه‌گذاران سلب کرد و بفهمی خواب را از چشمان آنها ربود. یکی از مهم‌ترین عوامل تاثیرگذار در این سال، افزایش نرخ بهره بود که به‌عنوان سیاستی برای مهار تورم به کار گرفته شد، اما در عمل نتوانست به‌طور مؤثر شدت بحران ارزی و تورمی را کاهش دهد. این وضعیت که با تداوم نابسامانی‌های ارزی و کاهش ارزش پول ملی همراه بود، موجی از ناامیدی را در میان فعالان اقتصادی و سرمایه‌گذاران به راه انداخت.

در چنین شرایطی، خریداران طلا و دلار که به‌دنبال حفظ ارزش دارایی‌های خود بودند، به‌صرافت سود بیشتری نسبت به سرمایه‌گذاری کسب کردند که با انگیزه کسب سود بلندمدت و رونق تولید وارد بازار سرمایه شده بودند. این شکاف عملکرد بین بازارهای موازی و بازار سرمایه، نه‌تنها اعتماد به سازوکارهای اقتصادی را تضعیف کرد، بلکه زنگ خطری برای آینده این بازار به صدا درآورد.

تداوم این روند می‌تواند فعالان اقتصادی را بیش از پیش دلسرد کند و منجر به فرار سرمایه‌های اندک باقی‌مانده از بازار سرمایه شود. سرمایه‌هایی که برای رشد تولید و ایجاد ارزش‌افزوده در اقتصاد کشور حیاتی هستند. علاوه بر چالش‌های ساختاری و تاریخی اقتصاد که ریشه در دهه‌های گذشته دارند، سال ۱۴۰۳ شاهد ظهور نوع جدیدی از مشکلات بود که ابعاد آن فراتر از پیش‌بینی‌ها بود.

نارائزی ارزی، به‌عنوان یکی از معضلات نوظهور، در کنار استهلاک زیرساخت‌ها شرایط را به‌گونه‌ای رقم زد که در زمستان این سال، شرکت‌های تولیدی با کمبود شدید برق مواجه شدند. این موضوع نه‌تنها تولید را مختل کرد، بلکه هزینه‌های اضافی را به بنگاه‌های اقتصادی تحمیل کرد و زنجیره تامین را در بسیاری از صنایع با اختلال مواجه ساخت. چنین مشکلاتی که به نظر می‌رسد ریشه در عدم سرمایه‌گذاری کافی در زیرساخت‌ها و مدیریت ناکارآمد منابع دارد، نشان‌دهنده عمق بحران‌هایی است که اقتصاد ایران با آن دست‌به‌گریبان است. با نگاهی به سال ۱۴۰۴، به نظر می‌رسد موضوع روابط خارجی همچنان در صدر اخبار و تحلیل‌ها قرار می‌گیرد.

این فشارها که از تحریم‌های بین‌المللی و محدودیت‌های تجاری نشئت می‌گیرند، اقتصاد کشور را در موقعیتی قرار دادند که می‌توان آن را چالوبی دولبه توصیف کرد. از یک سو، تعامل موفق با دنیا و کاهش تنش‌های بین‌المللی می‌تواند راه را برای بهبود شرایط اقتصادی هموار کند و از سوی دیگر، ناتوانی در مدیریت این فشارها می‌تواند به تشدید بحران‌ها منجر شود. این دو سناریو، هر کدام پیامدهای متفاوتی به دنبال خواهند داشت و می‌توانند آینده اقتصادی ایران را دست‌کم برای پنج سال آتی ترسیم کنند. در صورت تحقق سناریوی مثبت، امکان جذب سرمایه‌گذاری خارجی، افزایش صادرات و بهبود زیرساخت‌ها وجود دارد، اما در سناریوی منفی، فزونی بیشتر و تعمیق مشکلات اقتصادی محتمل است. بااین‌حال، فارغ از نتیجه این تعاملات خارجی، برخی مسائل داخلی همچنان سایه سنگینی بر اقتصاد کشور خواهند داشت.

عدم اصلاح ساختار بانکی که سال‌هاست به‌عنوان یکی از پاشنه‌های آشیل اقتصاد ایران شناخته می‌شود، در کنار نبود شفافیت در توزیع منابع عمومی، از جمله عواملی هستند که انتظار می‌رود وضعیت تورمی را در سال ۱۴۰۴نیز پایدار نگه دارند.

نظام بانکی ناکارآمد که با مشکلاتی نظیر مطالبات معوق و نرخ بالای سود تسهیلات دست‌وپنجه نرم می‌کند، قادر به حمایت موثر از تولید و سرمایه‌گذاری نیست. از سوی دیگر، توزیع غیرشفاف منابع عمومی که گاه به نفع گروه‌های خاص و به ضرر عموم جامعه صورت می‌گیرد، اعتماد عمومی را بیش از پیش خدشه‌دار کرده و زمینه را برای تداوم ناپرابری‌های اقتصادی فراهم می‌کند. به‌طور کلی، اقتصاد ایران در سال‌های ۱۴۰۳ و ۱۴۰۴ درگیر مجموعه‌ای از چالش‌های پیچیده است که بیشتر ریشه در مسائل داخلی دارد و البته متاثر از فشارهای خارجی است.

حل این مشکلات نیازمند رویکردی جامع، مبتنی بر اصلاحات ساختاری و تصمیم‌گیری‌های مناسب است. در غیر این صورت، تداوم روند کنونی می‌تواند به فرسایش بیشتر سرمایه‌های مادی و انسانی کشور منجر شود و افق روشنی پیش روی فعالان اقتصادی و جامعه قرار ندهد.

جواد عشقی‌نژاد
کارشناس ارشد بازار سرمایه
alborz.payam@gmail.com

خبر

نفت صادراتی روسیه به مرز ۵۰ دلار نزدیک شد

ریزش قیمت نفت در بازار جهانی، قیمت گرید نفتی اورال روسیه را کاهش داده و به نزدیک ۵۰ دلار در هر بشکه رسانده است.

به گزارش پیام آشنا، داده‌های آژانس آگوس مدیا نشان داد گرید نفتی اورال که از بندر پریمورسک در دریای سیاه صادر می‌شود، روز جمعه به ۵۲ دلار و ۷۶ سنت در هر بشکه نزول کرد. نفت روسیه از زمان آغاز جنگ اوکراین در بیش از سه سال قبل، اختلاف قیمت چشمگیری نسبت به نفت برنت پیدا کرده است.

وزارت دارایی روسیه ماه گذشته اعلام کرد انتظار دارد میانگین قیمت نفت در سال ۲۰۲۵، به جای ۷۰ دلار پیش‌بینی شده در بودجه سالانه، نزدیک به ۶۰ دلار در هر بشکه باشد. تحت چنین سناریویی، کسری بودجه افزایش خواهد یافت.

بر اساس گزارش بلومبرگ، شاخص‌های قیمت نفت در بازار جهانی، پس از اینکه آمریکا هفته گذشته، تعرفه‌های متقابل را برای دهها کشور از جمله شرکای تجاری بزرگ خود اعلام کرد و دونمای تقاضای جهانی برای سوخت را در هاله‌ای از ابهام فرو برد، به شدت کاهش یافتند. همچنین تصمیم اوپک پلاس برای افزایش تولید از ماه مه، در کاهش قیمت نفت نقش داشت.

بهای نفت برنت در معاملات روز دوشنبه، با یک دلار و ۹۴ سنت معادل سه درصد کاهش، به ۶۴ دلار و ۶۴ سنت در هر بشکه رسید. بهای وست تگزاس اینترمدیت آمریکا با یک دلار و ۹۴ سنت معادل ۳.۱ درصد کاهش، به ۶۰ دلار و پنج سنت در هر بشکه رسید.